

Sygn. akt I C 301/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Przemysław Jagosz

Protokolant p.o. sekr. sąd. Justyna Niebrzydowska

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2016 r., w Olsztynie, na rozprawie,

sprawy z powództwa **Banku (...) S.A. w W.**

przeciwko **J. B.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 139 286,72 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości 5,03%, liczonymi od kwoty 136 828,60 zł za okres od dnia 19.12.2015 r. do dnia 4.07.2016 r. w łącznej kwocie 3 733,51 zł, przy czym rozkłada ją na 94 raty:

a) **pierwsza rata w wysokości 1 286,72 zł płatna do dnia 15 lipca 2016 r.,**

b) **92 raty miesięczne po 1 500 zł, płatne do 15. dnia każdego kolejnego miesiąca przypadającego po lipcu 2016 r.,**

c) **ostatnia 94. rata w kwocie 3 733,51 zł, płatna do 15 maja 2024 r.**

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności którejkolwiek z rat;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. odstępuje od obciążania pozwanej kosztami procesu na rzecz powoda.

sygn. akt I C 301/16

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w W. (poprzednio Bank (...) S.A. w W.) żądał od pozwanej J. B. kwoty 139 286,72 zł z umownymi odsetkami zmiennymi w razie zmiany stopy referencyjnej WIBOR 6M, naliczanymi od niespłaconego kapitału w kwocie 136 828,60 zł od 19.12.2015 r. (tj. dnia następnego po dniu, na który wskazano stan zadłużenia w wyciągu z ksiąg banku z k. 7) do dnia zapłaty, obliczanymi 1,5 x (WIBOR 6M +1,6 pp), a nadto zwrotu kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego w kwocie 5 400 zł. W uzasadnieniu wskazał, że roszczenie obejmuje należności z tytułu niespłaconej części kredytu udzielonego na podstawie umowy z dnia 27.01.2009 r., wypowiedzianej przez powoda w związku z brakiem spłaty rat.

Pozwana przyznała powyższe okoliczności i wyjaśniła, że przestała spłacać kredyt w związku z trudnościami finansowymi i osobistymi, w jakie popadła i brakiem dochodów. Jednocześnie opisała sytuację materialną i rodzinną, w jakiej się znajduje, wskazując, że umożliwia jej to ratalną spłatę wierzytelności w kwocie do 1 500 zł miesięcznie.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Wierzytelność powodowego banku wynikała z umowy kredytu hipotecznego z dnia 27.01.2009 r., jaką zawarł z pozwaną (wówczas noszącą nazwisko C.), udzielając jej kredytu w kwocie 157 080 zł.

Zgodnie z 3 umowy oprocentowanie kredytu w dniu zawarcia umowy wynosiło 7,07% i miało być zmienne – ustalane w oparciu o stopę referencyjną 6M WIBOR, zaokrągloną do drugiego miejsca po przecinku, obowiązującą w banku w dniu podpisania umowy, a w okresie kredytowania w pierwszym dniu kolejnego okresu stabilizacji, przy uwzględnieniu marży banku w wysokości 1,6 punktu procentowego (pp).

Aktualizacja stopy oprocentowania miała zatem następować co 6 miesięcy, poczynając od podpisania umowy. Skoro umowa została podpisana 27.01.2009 r., pierwsza aktualizacja oprocentowania miała nastąpić 27 lipca 2009 r., zaś w kolejnych latach – każdego 27. stycznia i 27 lipca danego roku i w tych właśnie datach powinna być ustalona stopa referencyjna WIBOR 6M do ustalenia wysokości oprocentowania.

Strony zastrzegły też, że stopa oprocentowania nie może przewyższyć czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP (§ 3 ust. 5), a nadto uzgodniły, że z tytułu niespłaconego w terminie kredytu/raty kredytu bankowi będą przysługiwać odsetki za opóźnienie w wysokości 1,5 krotności stopy oprocentowania obowiązującej w terminach zalegania z zapłatą, nie więcej jednak niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP (§ 5).

W tym stanie rzeczy należało przyjąć, że oprocentowanie przewidziane w § 5 umowy stanowi oprocentowanie zastrzeżone na wypadek opóźnienia, a ponieważ odwołuje się do sposobu ustalenia oprocentowania kapitału – jest to oprocentowanie umowne wg zmiennej stopy procentowej, stanowiącej półtorakrotność oprocentowania zasadniczego, i aktualizowane co 6 miesięcy, nie wyższe jednak niż 4-krotność stopy kredytu lombardowego i nie mogące być wyższe niż maksymalne odsetki ustawowe za opóźnienie.

Oznacza to, że w przypadku wypowiedzenia umowy, po upływie terminu wypowiedzenia całe niespłacone zadłużenie stawało się zadłużeniem, w zakresie którego dłużnik pozostawał w opóźnieniu, uzasadniającym naliczanie odsetek w wysokości zmiennej.

Wobec niespłacania rat kredytu bank wypowiedział umowę kredytu pismem z dnia 10.06.2014 r. (k. 15) z 30-dniowym terminem wypowiedzenia, liczonym od dnia następnego po dniu doręczenia wypowiedzenia. Pismo wypowiedzające umowę zostało doręczone domownikowi pozwanej w dniu 16.06.2014 r. (k. 18), a zatem termin wypowiedzenia upływał z dniem 16.07.2014 r.

W treści wypowiedzenia wskazano, że zadłużenie na datę wypowiedzenia wynosiło 146 719,38 zł z tytułu kapitału oraz 1 189,10 zł z tytułu odsetek

W dniu 18.12.2015 r. Bank wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, stwierdzając, że zadłużenie pozwanej na tę datę wynosi 139 286,72 zł, w tym: 136 828,60 zł z tytułu kapitału oraz 2 458,12 zł z tytułu odsetek umownych.

Pozwana nie kwestionowała okoliczności dotyczących zawarcia umowy i jej wypowiedzenia oraz wysokości zadłużenia.

W konsekwencji, zgodnie z art. 353 § 1 Kodeksu cywilnego, art. 69 Prawa bankowego i postanowieniami umowy, winna zwrócić powodowi całą kwotę zadłużenia wraz z dalszymi odsetkami umownymi liczonymi od zadłużenia z tytułu kapitału za okres od 19.12.2015 r. do dnia zapłaty – nieobjęty wyciągiem z ksiąg banku (k. 7).

Powód nie zakwestionował natomiast sytuacji materialnej i rodzinnej, jaką przedstawiła pozwana na rozprawie w dniu 4.07.2016 r. Z wyjaśnień pozwanej wynika, że w zadłużenie popadła z powodu zaległości, jakie względem niej miały współpracujące podmioty gospodarcze i wynikłe stąd problemy z płynnością finansową. Na to nałożyły się problemy rodzinne. Aktualnie jedynym majątkiem pozwanej jest nieruchomości, na zakup której zaciągnęła kredyt w powodowym banku. Utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę na ¼ etatu, która może w przyszłości zostanie podpisana na czas nieokreślony. Podstawą wynagrodzenia jest najniższe wynagrodzenie krajowe. Mąż pozwanej

pracuje zagranicą i jego dochody nie są stałe. Pozwana mieszka z dwojgiem dzieci w wieku 4 i 7 lat. Jest wpisana do rejestru dłużników niewypłacalnych i oprócz zadłużenia względem powoda ma jeszcze niespłacony kredyt zaciągnięty w innym banku.

Zgodnie z art. 320 Kodeksu postępowania cywilnego (kpc) w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć zasądzone świadczenie na raty, zaś ocena, czy zachodzą przesłanki to usprawiedliwiające, zależy od swobodnego uznania sądu, powziętego na podstawie rozważenia całokształtu okoliczności sprawy (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 13-04-1999 r., II CKN 124/98, Lex nr 521913).

W ocenie Sądu w sprawie niniejszej zachodzą takie właśnie szczególne okoliczności dające podstawę do rozłożenia na raty świadczenia objętego pozwem.

Wskazać trzeba, że - jak wynika z niezaprzeczonych wyjaśnień pozwanej - za uzyskany od powoda kredyt został kupiony jedyny obecnie bardziej wartościowy składnik jej majątku - zabudowana budynkiem mieszkalnym i gospodarczym nieruchomość o pow. 442 m², w której zamieszkuje z dwójką małych dzieci (4 i 7 lat). Zadłużenie względem powoda wynikało z trudności gospodarczych i rodzinnych; nie ma natomiast podstaw do przyjęcia, że było skutkiem trwonienia majątku (np. nieprzemysłanych zakupów, hazardu etc.). Zmniejszenie wysokości zadłużenia wskazanego w treści wezwania do zapłaty w porównaniu do tego zadłużenia w późniejszym wyciągu z ksiąg banku, świadczy również o tym, że pozwana rzeczywiście w miarę możliwości spłaca powoda.

W tych okolicznościach w ocenie Sądu stan faktyczny niniejszej sprawy w pełni uprawnia do skorzystania z przewidzianej w art. 320 kpc możliwości rozłożenia na raty świadczenia należnego powodowi. Z tego względu, na podstawie cytowanych przepisów orzeczono jak w pkt. I i II sentencji.

Określając zasady ratalnej spłaty świadczenia zasądzonego w pkt I wyroku Sąd miał na uwadze wiek pozwanej, wysokość jej dochodów oraz rat, jakie zadeklarowała się spłacać, fakt, że skierowania egzekucji całej należności do nieruchomości mogłoby prowadzić do pozbawienia jej rodziny mieszkania, jak również to, że zgodnie z umową stron kredyt miał być spłacany do 27.01.2039 r. (§ 1 ust. 2 umowy). Uwzględniając zasady dotyczące sposobu naliczania odsetek od należności głównej w przypadku jej rozłożenia na raty w oparciu o art. 320 kpc (w tym zakresie por. uchwała SN z 15-12-2006 r., III CZP 126/06, OSNC 2007/10/147, uchwała SN z 22-09-1970 r., III PZP 11/70, OSNC 1971/4/61), ostatecznie na rzecz powoda zasądzono należność główną objętą pozwem wraz z odsetkami za okres od daty wskazanej w pozwie do daty wyrokowania oraz wskazano wysokość i terminy płatności rat spłaty w poszczególnych okresach, ostatnią ratą obejmując odsetki umowne od należności z tytułu kapitału za okres od daty wskazanej w pozwie do dnia wyrokowania.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 102 kpc jak w pkt III sentencji wyroku. Mając na uwadze ujawnioną w toku postępowania sytuację materialną i rodzinną pozwanej, a także fakt, że uwzględniono jej argumentację dotyczącą rozłożenia świadczenia na raty, Sąd uznał, że zachodzą wymienione w cyt. przepisie szczególne przesłanki do zwolnienia pozwanej z obowiązku uiszczenia na rzecz powódki poniesionych przez nią kosztów procesu (obejmujących opłatę od pozwu oraz wynagrodzenie pełnomocnika).